

Ing. JERKO MARASOVIĆ

*Postdiplomski studij za graditeljsko
nasljede, Split*

Dr TOMISLAV MARASOVIĆ

*Filozofski fakultet, Zadar
Nastavni studij u Splitu*

Izvorni znanstveni rad

Dvije adaptacije Jurja Dalmatinca u Splitu

Među djelima Jurja Dalmatinca u Splitu ističu se dvije palače, koje majstor nije podigao iz temelja, nego je pregradio ili dogradio već postojeće građevne sklopove. Zato proučavanje tih objekata osvjetjava dosada slabije poznati pravac djelovanja majstora Jurja kao graditelja u već izgrađenim ambijentima, i otkriva njegovu sposobnost snalaženja pri arhitektonskim adaptacijama. Odnos prema već izgrađenom ambijentu jedan je od važnih elemenata u proučavanju povijesti graditeljstva, naročito srednjovjekovnih dalmatinskih urbanih sredina, koje su oblikovane postupnim razvitkom, pa su prema tome rezultat stalnih urbanističkih i arhitektonskih adaptacija ranijeg graditeljskog nasljeđa.

Jedna je od tih zgrada tzv. Mala Papalićeva palača, koja se nalazi po sredini zapadnog niza kuća u Šubićevoj ulici, dakle u novom dijelu srednjovjekovnog Splita. Druga je palača kraj Zlatnih vrata u najstarijoj jezgra grada, na raskršću Dioklecijanove ulice, koja slijedi trasu glavnog Carda antičke carske palače, te sjeverne ulice, nedavno nazvane imenom majstora Jurja. Ovo je prilika da se obje zgrade razmotre na istom mjestu i sagleda Jurjev način pregradnje već postojeće arhitekture.

Istraživanje arhitekture tzv. Male Papalićeve palače provodilo se u više navrata. Godine 1948. objelodanio je Jerko Marasović detaljni arhitektonski snimak fasade te zgrade i njezinu idejnu rekonstrukciju.¹ Snimak šireg kompleksa u svim etažama i uličnoj fasadi izradio je Zavod za zaštitu spomenika u sklopu svoje višegodišnje akcije arhitektonskog dokumentiranja povijesnog centra Splita u cijelini, završene 1974. Prilikom adaptacije prizemnog prostora u toj palači 1970. g. otkriveni su ostaci prizemnih otvora, prije prekriveni neukusnim vratima dućana, a sada obnovljeni u izvornu obliku. Predviđena adaptacija susjednog prostora dovela je do još zanimljivijeg nalaza 1972., kada su ustanovljeni tragovi prizemne lože u sjevernom krilu te zgrade. Napokon je 1975. godine Zavod za zaštitu spomenika, pripremajući dokumentaciju za daljnje zahvate uređenja prizemnih prostora, proširio detaljni snimak fasade Male Papalićeve palače na susjednu južnu romaničku kuću.

Zahvaljujući svim tim postupnim podacima, dobivenim istraživanjem toga sklopa, pokušat ćemo prikazati njegov razvitak i tako pokazati pravi opseg radova majstora Jurja na Maloj palači obitelji Papalić. Objašnjenje razvijka toga sklopa, uključujući i najzanimljivije

pitanje njegova izgleda u Jurjevoj fazi, ne možemo, međutim, smatrati konačnom, dok se još uvijek velike površine zida nalaze prekrivene novijom žbukom.

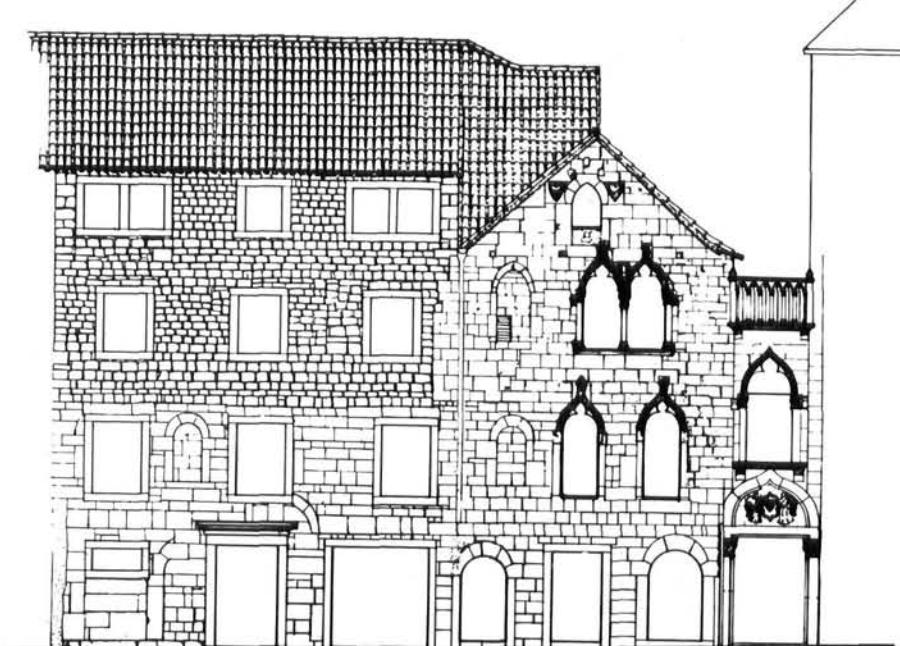
Razvitak prikazujemo na crtežima fasade u Šubićevoj ulici, na kojoj lučimo tri karakteristične faze.

Prva je romanička faza XIII st. kada je bila oblikovana, ili je već postojala čitava ulična linija srednjovjekovnih kuća. Za predmet našeg proučavanja najzanimljivije su dvije vezane dvoetažne kuće, južna pokrivena dvostrešnim krovom, kome sljeme ide usporedno s uličnom linijom, te sjeverna s užom fasadom na glavnoj ulici prema kojoj je orijentiran i pročelnii zabat. Uz sjevernu kuću bila je uska ulica i do nje još jedna kuća iz istog razdoblja, kako to nesumnjivo dokazuju danas zazidana romanička vrata na južnoj strani te zgrade.

Analiza današnjeg izgleda fasade dviju romaničkih kuća omogućuje nam da predočimo prvobitni raspored otvora odnosno njihovu izvornu kompoziciju. Prizemlje tih kuća bilo je rastvoreno nizom nižih vrata po svoj prilici trgovackih i obrtničkih prostora, a samo jedna povišena vrata na južnoj zgradi odaju glavni ulaz. Na gornjem je katu niz jednakobrojnih oblikovanih prozora s karakterističnim srpastim lukom, koji se u romaničkoj

1. Povijesna jezgra Splita s označenim položajem dviju palača, koje je adaptirao Juraj Dalmatinac

2. Mala Papalićeva palača u Šubićevoj ulici u Splitu, istočno pročelje (snimak današnjeg stanja, Zavod za zaštitu spomenika kulture)

3. Grb obitelji Papalić u dvorištu palače u Šubićevoj ulici

arhitekturi Splita najčešće susreće u XIII st. Pročelni zabat na sjevernoj zgradi naslućuje se u strukturi fasadnog zida, koji je u srednjem dijelu pravilniji i kompaktniji od površine na obje vanjske strane.

Drugu fazu u razvitu ovoga sklopa označuje romaničko-gotička dogradnja sjeverne kuće. Ta je kuća, nai-m, povišena za dvije etaže: nadozidan joj je drugi stambeni kat i visoko potkrovле s dvostrešnom krovnom konstrukcijom poput one na starijoj zgradi. Tehnika gradnje neznatno se razlikuje od prve romaničke kuće, ali ranogotičko doba odaju oblici prozorskih otvora. Na drugom je katu uz južni rub kuće zazidani prozor s ranogotičkim šiljatim lukom, koji svojim širim tjemenom i oblikom klesanaca odražava još uvijek snažne romaničke reminiscencije. Možemo prepostaviti da se analogni romaničko-gotički otvor nalazio i uz sjeverni rub kuće, na mjestu sjevernog dijela kasnije bifore. Na gornjem katu, ispod samoga krovnog zabata, također je jedan romaničko-gotički prozor sličnih osobina. Potkrovni prozori u srednjovjekovnoj arhitekturi Dalmacije obično pripadaju kuhinjskim prostorima,² pa možemo prepostaviti da je to bio slučaj i na ovoj zgradi. S jedne i s druge strane prozora u potkroviju nalaze se dva grba obitelji Papalić, što upućuje na zaključak da je ta poznata splitska plemićka obitelj, koja se često puta spominje u povjesnim izvorima XIV st.³ izvela za svoje potrebe nadogradnju romaničke kuće. Još dva veoma slična grba, koja također možemo datirati u XIV st. nalaze se u istom sklopu zgrada: jedan na zapadnoj fasadi južne kuće, a drugi na zapadnom ogradnom zidu dvorišta. Ti grbovi upućuju na pretpostavku da su već u toj fazi obje kuće bile u posjedu obitelji Papalić.

Treća faza u razvitu ovoga sklopa nosi obilježja Jurjeve arhitekture i kiparstva, uglavnom prisutna na zgradama, koja je poznata pod imenom »Male Papalićeve palače«. O različitim atribucijama te zgrade, koja se pripisuje

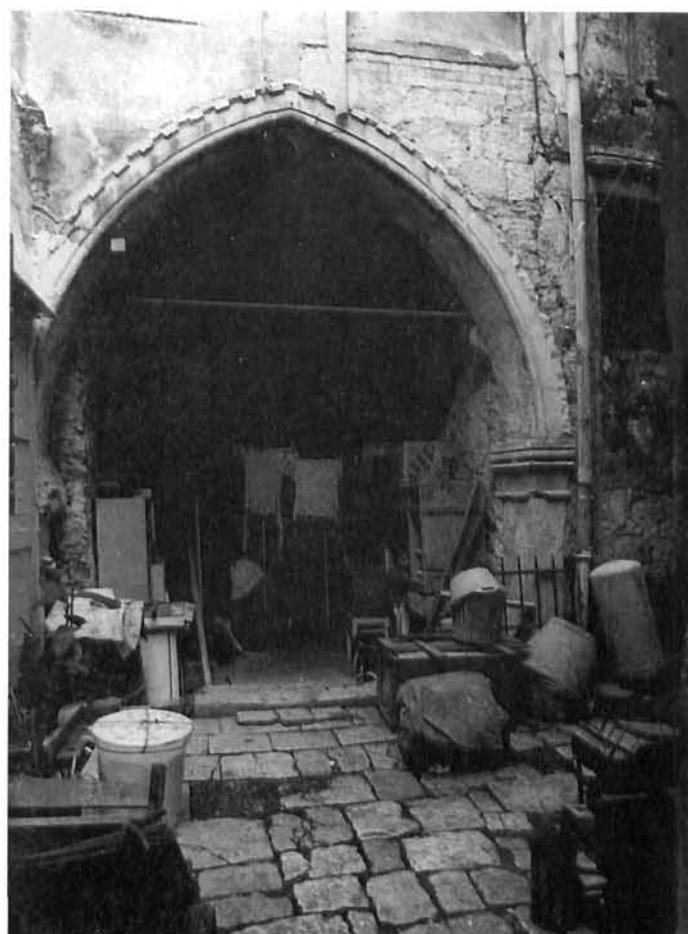

4. Mala Papalićeva palača — istočna fasada

suje bilo Jurju (Venturi) bilo nekom njegovom pomoćniku (Folnesics) pisao je C. Fisković, iznijevši svoje uvjerenje da je ovdje zaista riječ o Jurjevoj ruci.⁴ Mi se zato nećemo zadržavati na problemu atribucije, nego ćemo nastojati rasvijetliti opseg i način Jurjeva zahvata.

Jurjeva adaptacija zahvatila je više ili manje četiri kuće na ovom području, iako su se bitne promjene očitovali samo na pročelju jedne, tj. sjeverne, od dviju spojenih romaničkih kuća. Možemo naime pretpostaviti da je prostorna intervencija zahvatila obje romaničke kuće u Šubićevoj ulici, susjednu sjevernu kuću i onu koja se u istoj osi nastavlja prema zapadu.

Najveći zahvat, sudeći po onome što je dosad poznato, učinjen je na romaničko-gotičkoj kući XIV st. koja pod krovom ima grbove obitelji Papalić. Ona je, vjerojatno kao jezgra posjeda Papalićevih na ovom području, zadržala — sudeći po oblicima otvora — glavnu stambenu i reprezentativnu funkciju. Susjedna zgrada na sjeveru povezana je s Papalićevim kompleksom tako, što je srednjovjekovna uličica presvodena i iznad toga proširen prostor prvog kata i terasa na drugom katu. Ne znamo koliko se ta dogradnja odrazila na unutrašnju strukturu susjedne zgrade, ali već samim time što je dograđeni dio na nju prislonjen i privatizirana dotadašnja ulica, imamo razloga pretpostaviti da je i ona ušla u Papalićev posjed, tim više što je njezin susjedni prostor na zapadu sasvim sigurno bio uključen u taj veliki pregradivački zahvat. Taj je naime prostor postao prizemnom dvorišnom ložom, koja je imala tri gotička luka, otvorena prema južnoj strani. Nedavno otkriće dijelova te lože svakako je najveći novi prilog proučavanju sklopa Male Papalićeve palače. Već samo postojanje prizemne lože upućuje na zaključak o postojanju prizemnog dvorišta s kojim je loža bila spojena. To se dvorište nalazilo neposredno zapadno od glavne zgrade i prilazio mu se kroz presvođeni prolaz iz Šubićeve ulice. Iako zasad, bez posebnih istraživanja, nismo pronašli elemente dvorišnog stubišta, ne treba sumnjati da je ono postojalo, jer je to slučaj sa svim sličnim rješenjima na palačama tog vremena.

5. Dio prizemne dvorišne lože Male Papalićeve palače

6. Kapitel Male Papalićeve palače

7. Kapitel prizemne lože Male Papalićeve palače

8. Kapitel prizemne lože Male Papalićeve palače

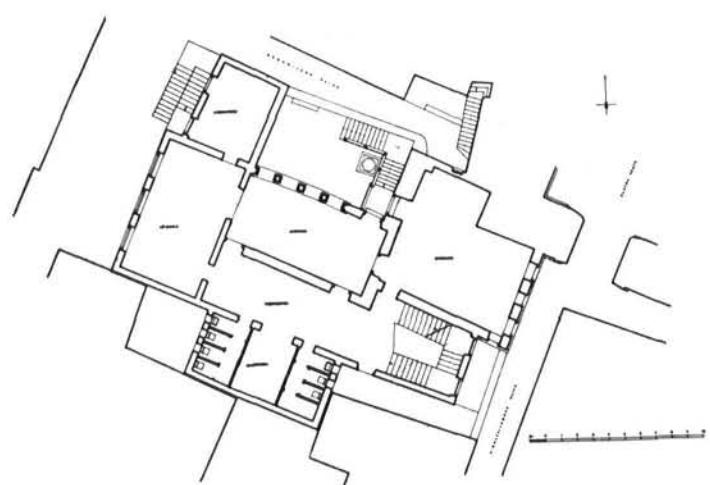

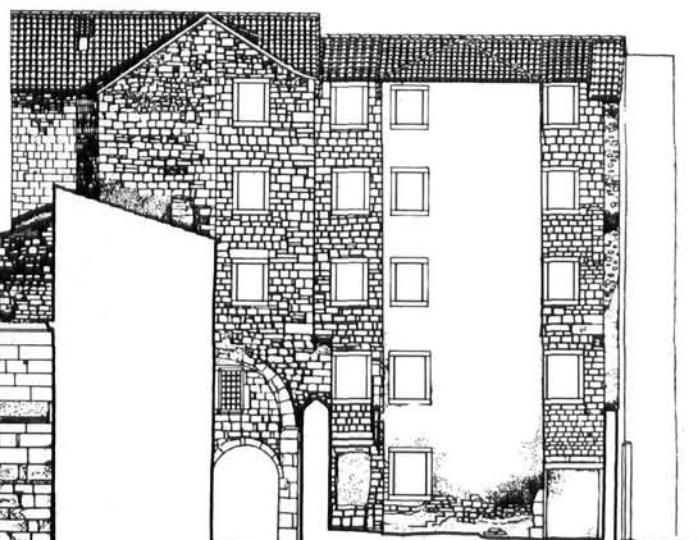
9. Područje intervencije majstora Jurja na sklopu Male Papalićeve palače

Kompozicijski akcent čitavog sklopa bio je na romaničko-gotičkoj kući, koja je već i u prethodnoj fazi s obzirom na povišeno pročelje bila naglašena u gabaritu tog dijela ulice. Jurju je preostalo da izmjeni, odnosno naglasi samo neke elemente. Ne dirajući postojeći romanički raspored prizemlja, Juraj je na dograđenom dijelu na mjestu bivše uličice postavio glavni portal s kapitelima osebujnih povijenih listova i s lunetom koju ispunjavaju likovi dvaju anđela s obiteljskim grbom, inače dobro poznati u dosadašnjem istraživanju Jurjeva kiparstva.⁵ Na prvom katu, na mjestu ranijih romaničkih prozora otvorio je majstor dva veća kasnogotička prozora, te još jedan otvor u nadsvodenom prostoru iznad portala. Na mjesto ranogotičkog prozora u drugom katu oblikovana je bifora na kojoj se susreću oba uobičajena kapitela Jurjeva vremena: sa strane oni s karakterističnim povijenim lišćem, a po sredini ranorenässansni kapitel s volutama. Taj drugi tip pojavio se i na oba kapitela prizemne lože, koji su još uvijek u većem dijelu zazidani, ali je njihov oblik, isto kao i oblik profiliranih imposta na početku prvog i trećeg luka lože, već i danas sasvim jasan.

Druga adaptacija otkrivena je tek godine 1958. prilikom obnove zgrade kraj Zlatnih vrata za Radničko sveučilište.⁶ Ranije su od kasnogotičke faze tog sklopa bila poznata dva zazidana luka prizemne lože i dvorišni portal u Bogumilskoj ulici (sada Ulici majstora Jurja). Istraživanjem Odjela za graditeljsko nasljede Urbanističkog zavoda Dalmacije otkrivena je gotovo čitava sjeverna fasada (ranije u većem dijelu prekrivena novijim, dotrajalim stubištem), koju smo na osnovi arhitektonске kompozicije i ukrasnih elemenata atribuirali Jurju Dalmatincu ili njegovoj radionici. Opis nalaza uz neke crteže ranijeg stanja i obnove objavili smo u zborniku »Peristil« 1962. g.⁷ Ovdje bismo željeli, ne ponavljajući sve ono što je ondje izneseno, samo osvijetliti odnos Jurja prema zatečenom srednjovjekovnom ambijentu, odnosno pokazati i na tom primjeru njegovu sposobnost prilagođavanja romaničkoj arhitekturi. Zato ćemo i ovdje početi s opisom razvitka sklopa, dakle romaničke faze koja je prethodila Jurju, preskočivši za ovu priliku ne tako bitnu antičku fazu Dioklecijanske palače i ranosrednjovjekovno razdoblje. Romanička zgrada orijentirana je na Dioklecijanovu ulicu, koja je

10. Palača kraj sjevernih vrata,
tlocrt I. kata nakon obnove 1964.

11. Sjeverno pročelje palače u Ulici
majstora Jurja prije obnove 1958.

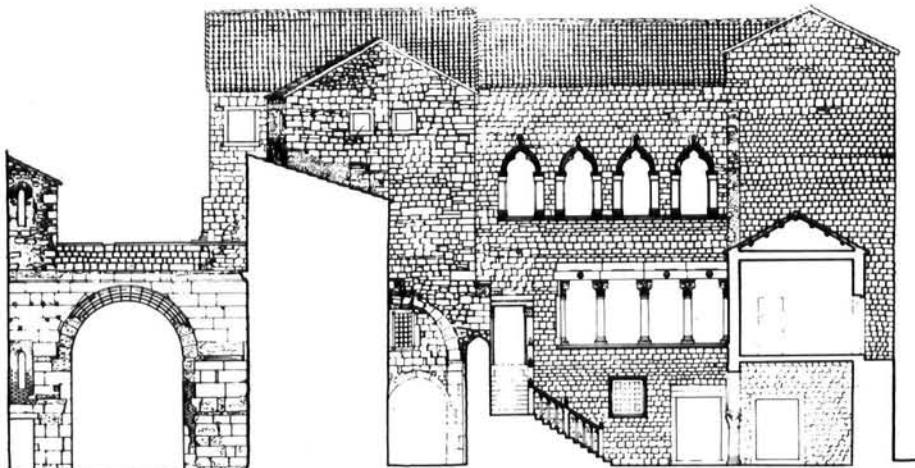
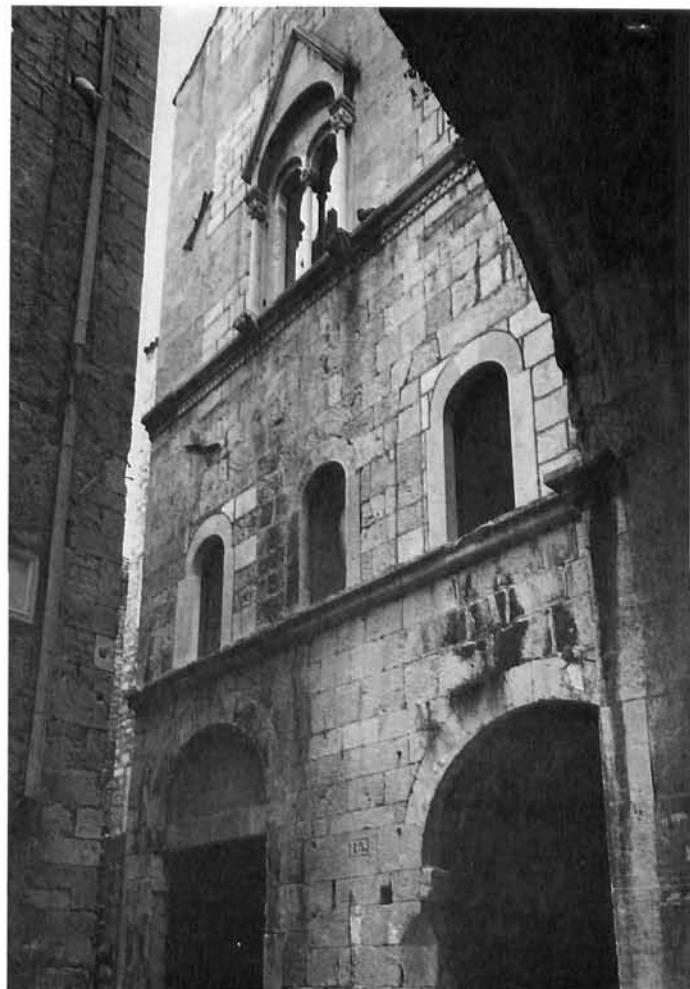
u srednjem vijeku, sve do zatvaranja Sjevernih vrata, bila glavna uzdužna komunikacija starog dijela grada unutar Dioklecijanove palače. Zato je i glavni arhitektonski naglasak te zgrade bilo istočno pročelje, koje je radikalnom pregradnjom u prošlom stoljeću, kada je povećan broj etaža, znatno nagrđeno, ali mu je restauratorskim radovima od 1958. do 1962. uglavnom враћen izvorni oblik.

Romanička kuća sagrađena je u XIII st. kao uska trokatnica s visokim portalom u prizemlju i s bačvasto nadsvodenim prilazom prema sjevernoj ulici.⁸ Na prvom katu, koji je označen profiliranim vijencem, nalaze se tri prozorska otvora. Glavni je naglasak na drugom katu, koji je označen mnogo bogatijim romaničkim vijencem, te elegantnom biforom nadvišenom još i trokutastim zabatom. Na trećem katu, pod samim zabatom dvostrešnog krova, nalazi se mali uzak prozor, koji i u ovom slučaju otkriva kuhinju u potkroviju. Ostaci romaničke arhitekture nalaze se na južnoj i sjevernoj strani zgrade.

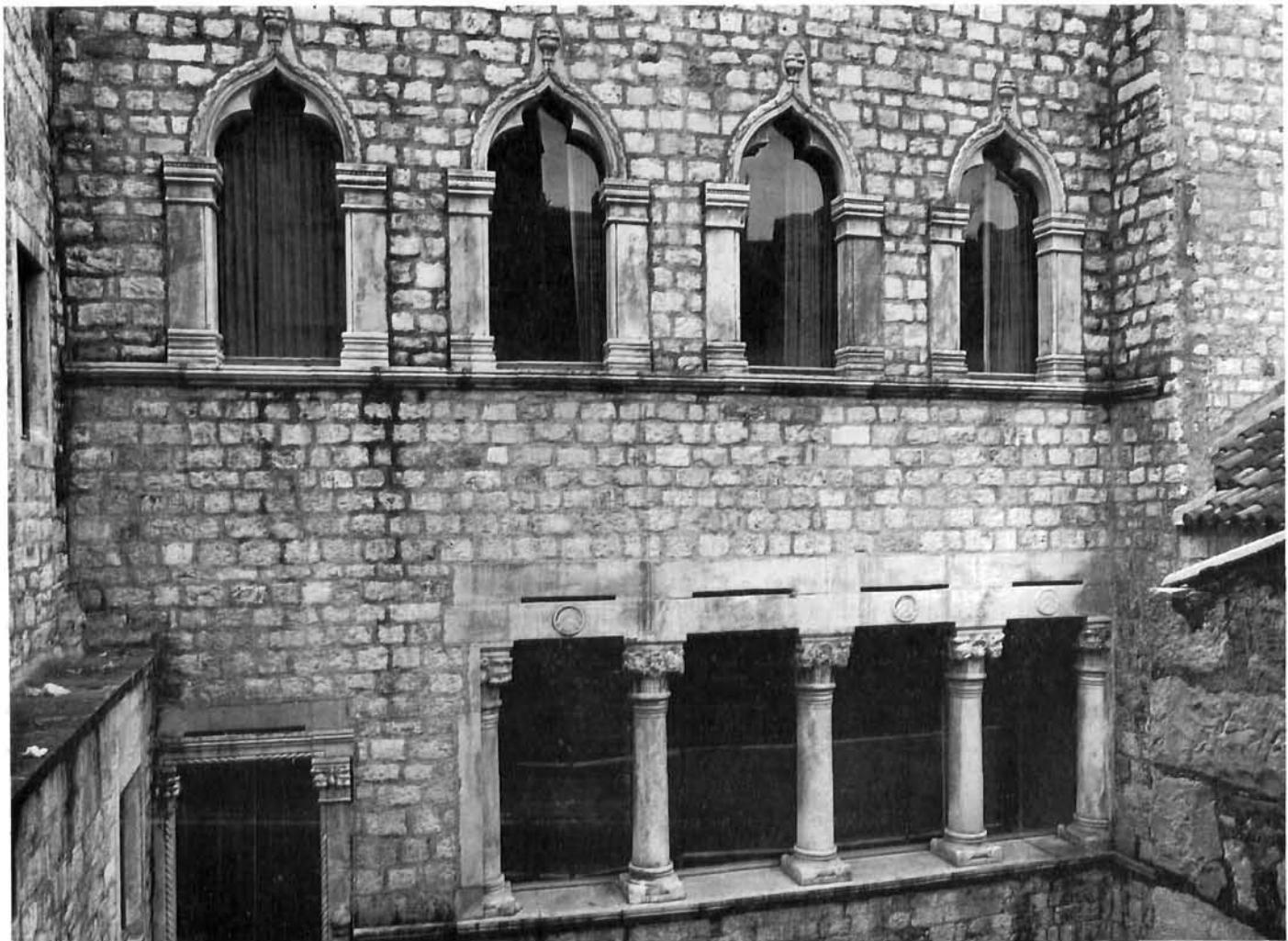
Adaptacija, tj. dogradnja te zgrade oko sredine XV st. zahvatila je njezin zapadni dio. Po jedinstvenom projektu oblikovano je dvorište uz sjevernu ulicu s portalom na ogradnom zidu i sjeverna dvorišna fasada, koja sada preuzima glavni arhitektonski naglasak čitave zgrade. Snimak stanja iz 1958. pokazuje kakva je bila ta fasada prije početka istraživanja kada se njezin izvorni izgled nije ni naslućivao. Nakon nalaza izvornih elemenata XV st. izrađen je projekt obnove zgrade, koji je do 1964. g. i realiziran, tako da danas uglavnom odgovara izvornom izgledu fasade u XV stoljeću. Vanjsko je stubište uz istočno krilo zgrade, koje s te strane zatvara prostor dvorišta. Sa zapadne je strane prizemna loža s dva gotička luka, koja u kompozicijskom pogledu stvara stanovačnu ravnotežu stubištu uz koje je postavljen i vijenac bunara.

Nad jednostavnim je otvorima prizemlja raskošna arhitektura prvoga kata s akcentom na kvadrifori, kojoj stupovi s bogato obrađenim kapitelima leže na kontinuiranom vijencu parapeta i podržavaju ravni potez natprozornika, rasterećen samo ravnim plitkim razmacima. Na istočnom je kraju glavni ulaz, do kojeg vodi vanjsko stubište, takođe oblikovan ravnim nadvratnikom. Iz njega se prilazi velikoj dvorani prvoga kata, koja je ujedno i komunikacijsko središte čitave zgrade s prilazima svim drugim prostorima na katu. To je

rezultat bitne promjene, koju je nadogradnja XV st. donijela ne samo oblikovanju fasade nego i organizaciji prostora romaničke kuće. Jedan od važnijih prostora na katu bila je i krajnja zapadna dvorana do koje su vodila unutrašnja monumentalna vrata. Svojim ravnim nadvratnicima ona su kompozicijski uskladena s kvadriforom i ulaznim vratima, koji zajedno, uz elemente kasnogotičkog ukrasa, jasno otkrivaju izrazitu prisutnost

12. Sjeverno pročelje palače u Ulici majstora Jurja poslije obnove 1964.
13. Istočna fasada romaničke palače poslije obnove 1964. (sl. gore)

14. Sjeverna fasada palače u Ulici majstora Jurja poslije obnove 1964.

rane renesansne arhitekture. Kasna se gotika opet izražitije javlja na drugom katu, gdje su otkriveni ostaci otučenih prozora, koji su sada obnovljeni. Usljed ruševnosti zgrade naročito u gornjem dijelu nismo mogli razjasniti i prvobitni tlocrtni raspored drugog kata, gdje je najveći prostor vjerojatno bio u istočnom krilu, koji je na fasadi označen već spomenutom romaničkom biforom. To nas, uz okolnost što je isti prostor spojen s romaničkom terasom nad unutarnjim vratima propugnaculuma, navodi na zaključak da je i u XV st. ona zadržala funkciju glavne dvorane toga kata.

Već prvi nalaz kapitela kvadrifore prvoga kata po načinu modeliranja povijenog lišća uputio nas je na zaključak da je ovdje riječ o adaptaciji ili dogradnji koju se može pripisati Jurju Dalmatincu ili njegovoj radionici. U spomenutom opisu objavljenom u »Peristilu« upozorili smo na analogije u obradi detalja s drugim radovima atribuiranim Jurju, naročito na sličnosti s Velikom Papalićevom palačom, ne samo u tipu kapitela nego i u arhitektonskoj kompoziciji. Tom smo prilikom, međutim, upozorili i na neke razlike u skulptorskoj obradi između ove zgrade i dokumentiranih Jurjevih djela kao što su Arnirova kapela u crkvi bene-

diktinki i oltar sv. Staša u katedrali, zbog čega smo ostavili mogućnost da je na palači kraj Zlatnih vrata radio i neki majstor Jurjeve radionice.⁹ No bez obzira na veći ili manji udio pomoćnika u obradi dijelova i detalja, projekt cjeline trebalo bi da bude djelo glavnog majstora, koji je od ugledne obitelji, zasad još nepoznate, dobio zadatak nadogradnje postojećeg srednjovjekovnog sklopa, sličan onome što ga je dobio od obitelji Papalić.

Ostaje nam, napokon, da pokušamo izvući neke zaključke o načinu Jurjevih zahvata u već izgrađenim prostorima, a na temelju dviju opisanih zgrada u Splitu. U jednom i drugom slučaju Juraj je, unatoč sasvim različitim tipološkim osobinama između romaničkih kuća, kakve je zatekao, i palača s dvorišnim ložama, koje je imao oblikovati, uspio ostvariti prostornu organizaciju, karakterističnu za svoje doba gotike na izmaku i renesanse u rađanju. Kod Male Papalićeve palače on je, vidjeli smo, vezao nekoliko pojedinačnih kuća, da bi iza glavnog pročelnog niza, koji je respektirao, ostvario zamisao dvorišta s prizemnom ložom.

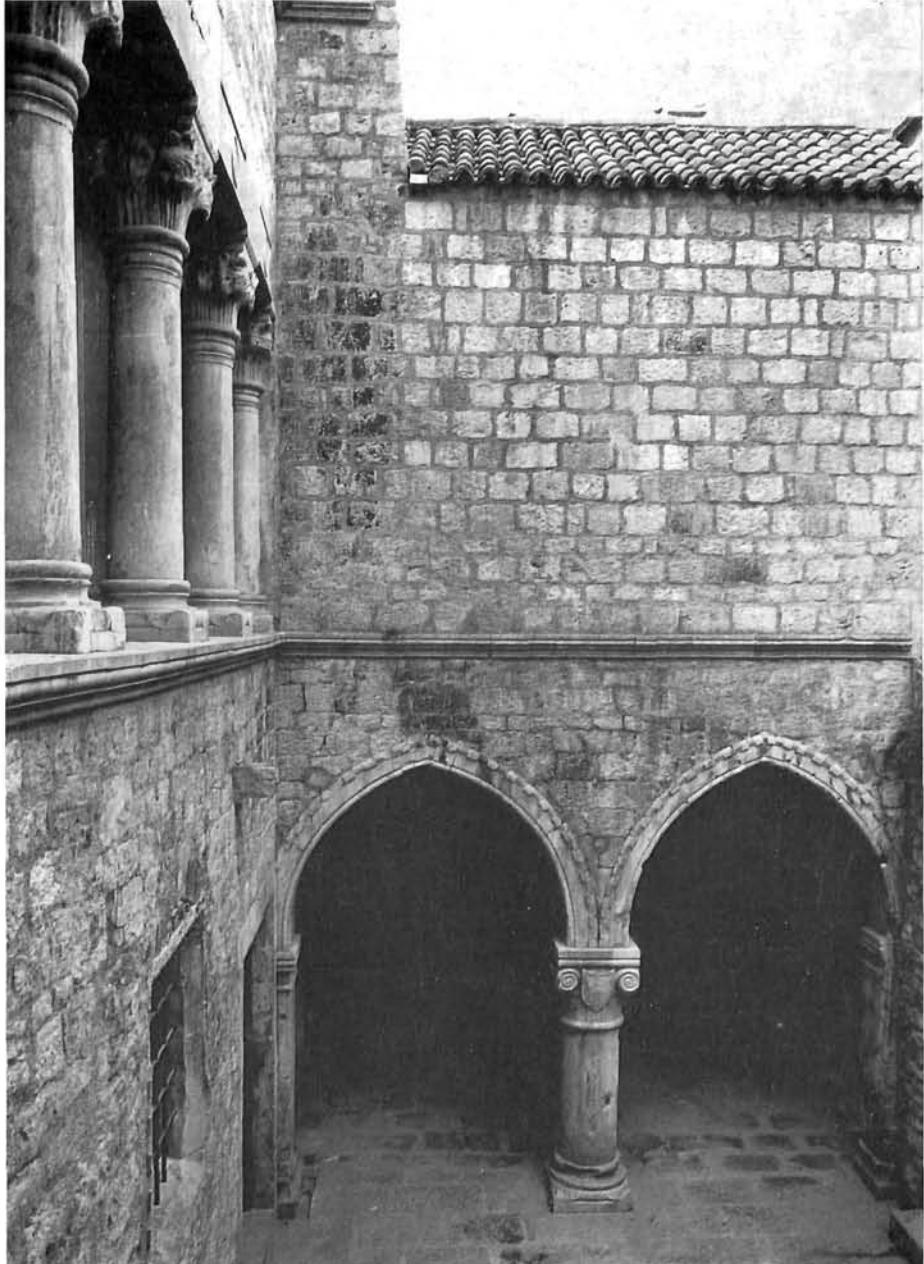
U slučaju palače kraj Zlatnih vrata drukčija situacija na zapadnoj strani zgrade omogućila je majstoru Jurju

da tamo smjesti dvorište, koje ima pristup izravno sa sjeverne ulice. Ondje je majstor stvorio mogućnost rješenja vrlo sličnog Velikoj Papalićevoj palači, s prizemnom ložom i reprezentativnom dvoranom u prvom katu, koja je uspješno vezana uz staro, istočno romaničko krilo zgrade, sada maksimalno vrednovano.

Treba naglasiti i Jurjevu sposobnost da oblikuje fasadu prilagođujući se posebnim uvjetima što ih određuje položaj jedne i druge građevine, i stvarajući, zato, različita rješenja. Šubićeva ulica imala je i u XIII st., kada su sagrađene romaničke kuće, i u XV st., kada je Juraj izveo svoju pregradnju, istu važnost jedne od komunikacija srednjovjekovnog grada, pa je logično što je isto pročelje ostalo glavnim naglaskom u čitavom sklopu, dakako s novim arhitektonskim i ukrasnim elementima. Na kompleksu kraj Zlatnih vrata majstor

je Juraj prišao sasvim drukčijem rješavanju. Budući da je središnja ulica na kojoj je glavno romaničko pročelje izgubila svoju ulogu zatvaranjem Sjevernih vrata u procesu širenja grada prema zapadu, a sjeverna ulica u istom procesu odjednom dobila na značenju, to Juraj je, upravo na tom promijjenjenom odnosu uloga, zasnovao svoju koncepciju prenošenja naglaska na novosagradićnu sjevernu fasadu. To mu je omogućilo da stvari novu, sasvim slobodnu kompoziciju, ničim nevezanu oszacima ranije arhitekture, ali da se istodobno odnosi s punim respektom prema istočnoj, romaničkoj fasadi i istočnoj zgradi u cjelini, koju je uspješno uklopio u novi stambeni sklop.

Nastavak istraživanja, naročito Male Papalićeve palače gdje sada predstoji ispitivanje novopronađene lože, sigurno će još više osvijetliti odnos Jurja Dalmatinca

15. Dvorišna loža palače u Ulici majstora Jurja poslije obnova 1964.

16. Kapitel lože prvog kata na palači kraj Sjevernih vrata

prema tadašnjem ambijentu, njegovo respektiranje ranijih vrijednosti i spretno ubacivanje novih elemenata. Nakon tih istraživanja bit će potrebno monografski obraditi jednu i drugu palaču u njihovu današnjem stanju, izvornom obliku i razvitku. Bilo bi potrebno tako obraditi i druge vrednije objekte našega graditeljskog nasljeda, a pogotovo sva djela našeg najvećeg graditelja kipara XV stoljeća.

RIASSUNTO

DUE RICOSTRUZIONI DI GIORGIO DALMATA A SPALATO

*Jerko Marasović
Tomislav Marasović*

Tra le opere di Giorgio Dalmata a Spalato si distinguono due palazzi, che il maestro non eresse dalle fondamenta, ma ricostruì oppure condusse a compimento i già esistenti edifici romani. Perciò lo studio di tali edifici chiarisce l'atteggiamento finora meno conosciuto del maestro Giorgio verso le ricostruzioni architettoniche.

Uno di questi edifici è il Piccolo Palazzo Papalić. Il suo disegno architettonico e la costruzione ideata della facciata principale sono state elaborate e realizzate nel 1947 da Jerko Marasović.

Il secondo edificio è il Palazzo vicino alla Porta Aurea, il cui compimento del secolo XV che attribuiamo a Giorgio da Sebenico oppure alla sua bottega, l'abbiamo scoperto nel 1958 e l'abbiamo reso pubblico nel 1964.

Questa è un'occasione per mettere a confronto ambedue gli edifici e per analizzare la sua maniera del ricostruire la già esistente struttura architettonica.

Il Piccolo Palazzo Papalić si trova in via Šubić. Nella relazione viene realizzata la sua condizione attuale, che ha una marcata impronta dell'architettura tardo-gotica di Giorgio, ma presenta inoltre dei resti di facciata romanica di una ricostruzione gotica anteriore. Basandosi su questi resti gli autori cercano di eseguire una ricostruzione ideata dell'originario palazzo romanico per dimostrare il suo sviluppo e la sua trasformazione, che ha avuto luogo all'epoca di Giorgio.

Il Palazzo vicino alla Porta Aurea è da attribuirsi, secondo gli autori della relazione, a Giorgio Dalmata o alla sua bottega. Nella relazione gli autori trattano il non risolto problema dell'attribuzione dell'edificio e — come nel caso del primo edificio — in base a un dettagliato disegno dello stato attuale (che qui per la prima volta viene presentato) analizzano l'aspetto originario del palazzo romanico affinché si potesse anche in questo caso scorgere la trasformazione avvenuta all'epoca di Giorgio.

L'analisi di confronto dimostra che l'accento della trasformazione di Giorgio in ambedue i casi viene dato dalla facciata principale. Dalla posizione specifica dell'uno e dell'altro palazzo nella città dipendono le rispettive soluzioni. La via Šubić nei secoli XIII e XV aveva la stessa importanza di una delle vie di comunicazione della Spalato medievale per cui la facciata est che dà sulla via ha mantenuto il valore di facciata principale del Piccolo Palazzo Papalić.

Tutt'altro caso è il Palazzo vicino alla Porta Aurea. L'accento principale dell'originario palazzo romanico è dato dalla facciata est eretta nel secolo XIII sulla principale via di comunicazione della città nel Palazzo (la via Diocleziano), formatasi dalla riduzione del cardo antico, nelle vicinanze della principale porta Nord di Spalato. Con la chiusura della porta alla fine del medioevo tale via di comunicazione perde il suo valore, mentre nello stesso tempo acquista importanza il decumano, poiché la città si apre verso occidente. Per tale ragione l'importanza della facciata nord aumenta e perciò all'epoca di Giorgio vi si pone l'accento architettonico di tutta la costruzione.

La forma specifica dell'edificio ha reso possibile proprio in questa parte la formazione di un cortile con una loggia a pianterreno e di un ballatoio. In tal modo si è arrivati a una soluzione molto simile a quella del Grande Palazzo Papalić a Spalato.